

„Nowa Reforma” wychodzi dwa razy dziennie.

Numer pierwszy wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni świątecznych. Numer popołudniowy wychodzi z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

W miesiącu	34 korn	12 korn	24 korn	5 korn
W Austro-Węgry:				
— wiedeńska, przesyłką poczt.	82	16	8	2 kor. 70 h.
— wiedeńska, przesyłką poczt.	82	16	8	2 kor. 70 h.
W Prusach, przesyłką poczt.	82	16	8	2 kor. 70 h.
W Niemczech, przesyłką poczt.	82	16	8	2 kor. 70 h.
W innych państwach	82	16	8	2 kor. 70 h.

Prenumerata i ogłoszenia (zawieszki) nadesłane do redakcji „N. Reformy” w Krakowie.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Jagiellońska 18.

Telefon Redakcji i Administracji Nr 41. — Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.

Reklamistów nadesłanych Redakcja nie zwraca.

W Łwowie sprzedaż numerów po 12 hł.: w Biurze dzienników A. Głowackiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Pichla, ulica Karłowicza 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA

REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumerata przyjął:

Główny Redaktor: Administracja „Nowej Reformy” i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa: Administracja „Nowej Reformy”. — Główna redakcja w Krakowie: — Agencja J. Hopasa i A. Salomonowicz, ul. Krakowska 3. — Handel: S. Karliński, Sukiennice. — Handel: K. Kozłowski, ul. Słowackiego. — Handel: J. Kłosa, ul. Karłowicza 18.

Zamówienia reklamowe i ogłoszenia (zawieszki) przyjmują: W Łwowie: Biuro dzienników: Ludwik Pichla, ul. Karłowicza 11, S. Sokół, ul. Paszki 9. — W Przemyślu: H. Hosiela. — W Jarosławiu: A. Amator. — W Włodzimierzu: Hermann Goldschmidt (przedsiębiorstwo drukarskie), ul. Włocławskiej 8. — M. Dukas Nachf., Hasensteins i Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu a. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wiedniu). — A. Oppel. — E. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Konstancji i Norymberdze). — H. Schall (Wiedniu). — W Jarosławiu: Société Matras de Pablicité A. Loreto, directeur, 61 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (zawieszki) przyjmują Administracja „Nowej Reformy” za opłatą od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — Wiedeńska: po 60 h. od wiersza za każdy raz. — Główny publiczny po 9 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 h., następny po 10 h. od wiersza. — Złoty znak do „N. Reformy” (prospekt, cyrkularz, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 3 kor. od 100 egz. dla samolubnych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Po wyborach w Anglii.

Wybory w Anglii skończyły się. A rezultat ich zawiódł w równej mierze i liberałów i konserwatystów. Jedni spodziewali się, że znacznie więcej ze swego stanu posiadania zdołają utrzymać; drudzy, ufnij w siłę swej patryotycznej demagogii, byli przekonani, że większość liberalna zmiana w mgnieniu oka z zamku westminsterskiego.

Ostatecznie zwyciężyli liberałowie. Razem z partią pracy mają oni około 30 głosów większości. Jest to zwycięstwo zbyt małe, aby mogli tryumfować, zbyt realne, aby je konserwatyści mogli lekceważyć. Najważniejszym dla liberałów jest to, że mają przewagę nad konserwatystami bez doliczania nacjonalistów irlandzkich. Konserwatyści nie mogą tedy głosić, że liberałowie rządzą wbrew woli większości narodu angielskiego.

Z drugiej strony grupa irlandzka, licząca blisko sto głosów, decyduje o faktycznej większości w parlamencie. Liberalna partia, mając wraz z partią pracy przewagę nad konserwatystami, może rządzić bez irlandczyków, ale nie może rządzić przeciw nim. Ponieważ zaś program liberalny nie kryje się bynajmniej z programem irlandczyków, którzy n. p. są przeciwnikami liberalnej ustawy szkolnej i ustawy o szynkach, przeto wszędzie tam, gdzie istnieje różnica programowa między liberałami a irlandczykami, będą musieli liberałowie mieć się bardzo na baczności. Irlandczycy bowiem mogą łatwo przetrząsnąć się na stronę konserwatystów, którzy w takim razie uzyskająby większość 60 do 70 głosów, i naturalnie nie zawahaliby się uczynić tego, co z racjonalizmu liberałów, jako zdradę Anglii, to jest rządzić z irlandczykami przeciw faktycznej, rdzennie angielskiej większości. Na razie jednak, poza wspomnianymi już różnicami zapatrywań w kwestii ustawy szkolnej i szynkarskiej, nie ma między liberałami i irlandczykami. Natomiast łączy ich bardzo silnie wspólny interes w ograniczeniu praw finansowych Izby lordów w szczególności, a prawa jej „veta” w ogólności.

Podczas wyborów podnoszono, że liberałom zabraknie dość silnego autorytetu moralnego dla podjęcia decydującej walki z lordami. Wszak miano utrącającej niewielkiej stosunkowo większości, wyszli oni z wyborów faktycznie pobici. Jednakowoż argument ten, z lubością przez prasę konserwatywną powtarzany, nie przeszkadza liberałom do przekonania. Wiedzą oni dobrze, że powinni korzystać ze swojej władzy, na jakiejkolwiek jej ona opiera większość, i niewątpliwie użyją jej w celu takiej realizacji swojego programu, jaka się okaże praktycznie wykonalną. Do tej bezwzględności uprawni ich jeszcze i doświadczenie, zdobyte w ostatnich wyborach. Okazało się w nich, że szerokie masy ludności nie odczuwają żadnej wdzięczności za ustawę o pensjach na starość, którą da im liberałowie. Okazało się, że szara masa wyborców wiejskich, w hrabstwach w południowej części państwa szczególnie, jest ciągle jeszcze politycznie bierna, do samoistnego sądu w tych rzeczach niezdolna, a na presję lordów i pastorałów najzupełniej nieodporną. W takich warunkach partia liberalna nie ma na co czekać, nie może liczyć na trwałość swojej władzy, ale musi wyzyskać ją dla celów swojego programu tak bezwzględnie, jak gdyby już jutro tej władzy miała utracić.

Wolny handel i budżet „rewolucyjny” zostają na razie utrutowane. Ale byłoby złudzeniem przypuszczać, że konserwatyści wyrzekną się swojej demagogii protekcyjnej i że propaganda ich nacjonalistyczna pozostanie bez skutku. — Najważniejszym punktem programu liberalnego takiego, jaki stanowił platformę tego stronnictwa przy ukończonych wyborach, jest ograniczenie praw budżetowych Izby lordów.

Jest to minimum tego, co liberałowie przyrzekli w swej agitaacji wyborczej. To minimum obowiązuje ich bezwarunkowo i bez względu na wszelkie konjunktury parlamentarne. Przykrodoświadczenie przekonało już liberałów, że wszelka ich praca ustawodawcza w kierunku postępu jest, dzięki nadmiernym kompetencjom Izby lordów, przewleczaniem w pustego w próżne. Można sporządzić długi spis ustaw, uchwalonych przez liberalną większość Izby gmin, które potem Izba lordów żywcem pogrzebała. Liberali wiedzą już, że tak daleko być nie może i że nie potrzeba podjąć przynajmniej w korzeniu, jeżeli nie wyrwać go zupełnie.

Dlatego już dzisiaj prasa liberalna, a szczególnie takie jej organy jak „Daily News” i „Manchester Guardian” wzywają Asquitha, aby przedwzrostkiem dotrzymał swej uroczystej obietnicy ograniczenia władzy lordów i aby nie obejmował rządów nie zapewniając się wprzód o króla, że zgodzi się na te nadzwyczajne środki, które będą potrzebne do osiągnięcia tego najważniejszego celu polityki liberalnej.

Wprawdzie dzienniki konserwatywne zapowiadają już teraz, że wszelka próba ataku liberałów na lordów pociągnie za sobą tylko nowe rozwiązanie parlamentu, nowe wybory i nową już ostateczną klęskę liberałów, ale właśnie ta niezbyt przyjemna speranda dodaje liberałom energii. Stawiając bowiem kwestię na ostrzu, ryzykują oni tylko przyspieszenie tego, co ich tak czy owak, zdaniem konserwatystów, oczekuje t. j. utratę władzy. Lepiej zaś utracić ją z honorem w walce o zasady, niż zejść z pola, nie próbując nawet rzucić na ziarnia, — którym się tak długo w worku obietnic wyborczych potrafiło.

Już też w onegdajszych naszych depeszach była wiadomość, że rząd liberalny powiła parlament projektem ustawy o ograniczeniu praw budżetowych dziedzicznych prawodawców. „Ballon d'essai” w tej mierze puszczają oficjalny organ partii liberalnej „Westminster Gazette” proponując konserwatystom, aby sami dobrowolnie zgodzili się na ustawę, stanowiącą o pierwszeństwie Izby gmin przed Izbą lordów. Tylko w takim razie liberałowie zastanowią się jeszcze nad dalszą akcją przeciw lordom i okazać skłonność do polubownego załatwienia sporu.

Wszystkie te propozycje są jednak tylko platformą dyplomatyczną. Konserwatyści nie przyjmą ich i poza przyjęcie nienawistnego sobie budżetu Lloyd'a George'a nie pójdą. Wówczas jednak rozpocznie się walka Asquitha z Balfourem, która niewątpliwie obfitować będzie w epizody dla całego cywilizowanego świata bardzo pouczające.

Nowa burza wojenna.

W polityce teorya i praktyka są nadto często odmiennymi krocza drogami. Przed kilku miesiącami jeszcze prasa wszystkich niemal państw bałkańskich oburzono i na serwo zupełnie rozstrząsała myśl utworzenia wielkiego związku państw bałkańskich, któryby obejmował także Turcję i był niejako wałem obronnym dla obecnego stanu rzeczy terytorialnego i politycznego tak wobec wzajemnych aspiracji członków związku, jak wobec ewentualnych zakusów zabobrzeżących sąsiednich mocarstw. Nawet groźny przedmiot zatarg grecko-turecki uważano wtedy już za załatwiony, przynajmniej na czas dłuższy. Dziś, zamiast tych sojuszowych fletów pokojowych, odzwiaja się tam znowu surmy wojenne; dziś znowu się wprawdzie także na pewnego rodzaju współzależności, lecz już nie ogólne, tylko na wspólną akcję kilku państw bałkańskich przeciwko Turcji.

Sytuację na półwyspie zastrzyknęły nagle nowe wystąpienie greckiej ligi oficerskiej, która, widząc niemożliwość przeprowadzenia swoich, zbyt daleko sięgających projektów i za-

miarów na podstawie obecnej konstytucji i przy pomocy obecnego parlamentu greckiego, zażądała od króla zwolnienia zgromadzenia narodowego, czyli konstytuanty, którzyby nawet konstytucję nagięła do planów oficerskich terrorystów. Gabinet Mauromichalisa, który dotychczas spełniał posłuszenie wszelkie rozkazy ligi, w tym wypadku jednak ułęk się odpowiedzialności za ten krok ryzykowny i nastąpił miejsce innemu rządowi, utworzonemu już wyłącznie z członków ligi lub z zupełnie jej oddanych polityków drugorzędnych; a wobec tego także król Jerzy, znowu opuszczony przez wszystkich, uległ wywieranemu przez ligę naciskowi i zgodził się na zwolnienie zgromadzenia narodowego.

Nowy ten zwrot w wewnętrznej przesileniu w Grecji nie miałby dla pokoju na półwyspie bałkańskim, charakteru niebezpiecznego, gdyby istniała pewność, że zgromadzenie narodowe ograniczy się wyłącznie do uregulowania spraw wewnętrznych państwa. Tymczasem nie tylko gwarancji takiej niema, lecz przeciwnie, zanosi się na to, że zwolnienie tej greckiej konstytuanty da powód do konfliktów międzynarodowych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że Grecy na Krecie będąmi perswazjami mocarstw nie dadzą się powstrzymać od wysłania na to zgromadzenie swoich delegatów, a możliwym jest także, że za ich przykładem pójdzie część Greków w innych prowincjach tureckich. Inicjatorowie projektu zgromadzenia narodowego zapewniali wprawdzie, że nie ma ono mieć charakteru panhellenistycznego, fakt atoli, że zamierzają oni dopuścić do udziału w zgromadzeniu delegatów greckich z Cypru i rozmaitych kolonii greckich za granicą, zadając kłam ich zapewnieniom i zupełnie usprawiedliwiając zaniepokojenie, jakie na wieść o nowym zwrocie w Atenach powstało w Turcji.

Rządzące dziś w Konstantynopolu Kola zdecydowane są nawet się bronią zapobiedz wszystkim, co by równało się dalszemu jeszcze zacieśnieniu stosunków Krecy z Grecją. Ewentualne więc wysłanie delegatów kretskich do Aten uważają obecny rząd turecki za wyrażny „casus belli”.

Równoległe z tem zaostrzeniem się stosunków grecko-tureckich wytworzyło się nowe napięcie między Turcją a Bułgarią. Władze tureckie w Macedonii wykonują z wielką surowością nową ustawę turecką przeciwko bandom rewolucyjnym. Sądy wojenne w Salonice skazały śmiercią na karę śmierci kilku członków „bandy”, która nisłowała wnieść dawny ruch opozycyjny wśród bułgarskiej ludności macedońskiej. — Nadto skazano tam na kary więzienne kilku bułgarskich publicystów, którzy zbyt ostro krytykowali nowe rządy w Turcji i skarżyli się na gwałty, wyrządzane w dalszym ciągu Bułgarom w Macedonii. Wypadki te podrażniły w wysokim stopniu opinię publiczną w Bułgarii, która wogóle już od dłuższego czasu bardzo była niezadowolona z rozwoju stosunków w Macedonii. Faktom jest, że konstytucyjne rządy w Turcji, oparte na zasadzie nacjonalizmu, dały wyrazie do ograniczenia narodowych praw i dążności niekierujących szerepów w państwie i że szepotem tym bynajmniej spodziewanych swobód nie przyniosły. Skargi na tę tendencję wewnętrznej polityki państwa otomańskiego, wywołując naturalnie głośnie echo tak w Bułgarii, jak i w Serbii.

Powód do obecnych alarmów wojennych dało rozporządzenie rządu tureckiego, powołujące na dłuższe ćwiczenia wszystkich rezerwistów, czyli rezerwistów trzech europejskich korpusów. Nadto odbywa się w obrębie tych trzech korpusów zupełnie jawnie energiczna akcja, mająca na celu przygotowanie wszystkich do szybkiej mobilizacji. Rząd turecki zapewnia wprawdzie oficjalnie, że dotyczące zarządzania, próby i ćwiczenia, mają jedynie na celu uzupełnienie zaniedbanego dawniej wykształcenia wojennego

armii, w tureckich kołach oficerskich atoli nikt się z tem nie ta, że są to przygotowania do wojny na wypadek, gdyby sprawy w Grecji zmusiły Turcję do zbrojnej interwencji i gdyby także Bułgaria zaprzęgnęła skoryści z tej sposobności do wyrównania swoich „macedońskich rachunków” z Turcją.

Faktem też jest, że w Konstantynopolu liczą się już na serwo ewentualnością wojny na dwa fronty.

Rząd bułgarski zawsze jeszcze zaprzecza, jakoby żywił agresywne zamiary względem Turcji, usiłując na nawet usmierzającą wpływ na opinię publiczną w kraju. Zdaje się atoli, że to umiarkowanie podyktowane jest jedynie troską o los nowej pożyczki, obecnie skonstruowanej, że gdy ta pożyczka szczęśliwie znajdzie się w rękach rządu bułgarskiego, w inny on zupełnie ton uderzy.

Wszystko na razie zależy od dalszego rozwoju wypadków w Grecji. Termin powołania narodowego zgromadzenia greckiego nie jest jeszcze ustanowiony, lecz zapewne nie jest już niedaleki.

Sytuacja Turcji w razie wojny na dwa fronty nie byłaby korzystna. Rozporządza ona obecnie w Europie trzema korpusami, których ogólna siła dochodzi do 250.000 żołnierzy. Z tej siły atoli konajmniej 100.000 potrzebne byłoby do akcji przeciwko Grecji, tak, że przeciwko Bułgarii pozostawałoby najwyżej 150.000. Bułgaria tymczasem może w ciągu dwóch tygodni wysłać w pole 240.000 wyborowego żołnierza. Zanimby zaś Turcja zdołałaścią dalsze wojska z Azji, mogłoby zajść na europejskim terenie wojny komplikacje, któreby jej stanowisko bardziej jeszcze utrudniły. Bo i udział Serbii w takiej wojnie bynajmniej nie jest wykluczony.

Turcja i Grecja wobec wybuchu wojny.

Tel. „N. Reformy”.

Paryż, 3 lutego.

W tutejszych kołach rządowych uważają sytuację na Wschodzie jako bardzo krytyczną. Dzienniki potwierdzają, że minister spraw zagranicznych Pichon oświadczył na ostatnim posiedzeniu Izby ministrów, iż jednym wyjściem z krytycznej sytuacji może być energiczna interwencja mocarstw europejskich w Grecji, ewentualnie obsadzenie przez te mocarstwa Krecy i wkroczenie przed Turcją do Grecji.

Rząd francuski zawiadomił rząd grecki, że musi być przygotowany na to, iż w razie zjawienia się deputowanych kretskich na zgromadzeniu narodowym w Atenach, wojska tureckie natychmiast wkroczą do Tessalii i nikt nie będzie w stanie stanąć im na przeszkodzie. Turcja stoi na stanowisku, że mocarstwa zagwarantowały jej utrzymanie zwierzchności na Krecie i że w pierwszym rzędzie rzeczą jest mocarstw. utrzymać zwierzchność Turcji nad Kretą. Gdyby mocarstwom się to nie udało, Turcja sama uczyni to, co uważała za stosowne, dla utrzymania swych praw.

Półrządowy „Temps” ostrzega Grecję przed awanturą polityką i wywołuje, że Grecja musi być przygotowana na to, iż Turcja chce wojny i w tym celu szuka zbliżenia z Bułgarią, aby mieć wolne ręce z tej strony.

Przysilenie, czy rewolucja?

Paryż, 3 lutego.

„Figaro” donosi z Aten: Obecny gabinet składa się właściwie z samych kreatorów ligi wojskowej. Nietylko Zorbas i Mianlis, lecz także minister spraw zagranicznych Kalergis, jest członkiem ligi oficerskiej. Kalergis jest ponadto z urodzenia kretczykiem, co wywołuje w Turcji nieufność i zaniepokojenie.

Panem sytuacji w Grecji jest liga wojskowa; — przyzwanie rozwiązała się ligi jest tylko pozorem. To, co się obecnie dzieje w Grecji, nie jest przysileniem, lecz rewolucją. Prasa została zmuszona do ogłoszenia artykułów, witaających z wielkim zadowoleniem nowy gabinet.

Król grecki o sytuacji.

Londyn, 3 lutego.

„Times” ogłasza rozmowę swego ateńskiego korespondenta z królem Jerzym, który oświadczył, że widzi niebezpieczeństwo, jakim grozi zwolnienie zgromadzenia narodowego. Był jednak do tego zmuszony i król zapewnia, że otrzymał przyrzeczenie, iż liga oficerska się rozwiąże. Na dalsze ządania i koncesje dla ligi wojskowej, król się nie zgodzi.

Stronnictwa tureckie wobec wojny.

Konstantynopol, 3 lutego.

W gabinecie panuje rozłam. Młodoturcy są przeciwnikami wojny, obawiając się powrotu reakcji, która z wojny korzysta; natomiast partia wojskowa, z ministrem wojny na czele, prze do wojny z Grecją, celem utrzymania powagi Turcji na zewnątrz. General Szeftek pasza oświadcza, że zdecydowany jest ewentualnie wystąpić nawet przeciw komitetowi młodoturckiemu.

Konstantynopol, 3 lutego.

Dziennikom zabroniono ogłaszania wojskowych wiadomości.

Konstantynopol, 3 lutego.

„Jenni-Gazette” i „Tanin” omawiając pesymistyczne wiadomości o niebezpieczeństwie wojny, piszą, że wybuch wojny zależy od polityki orientalnej mocarstw, które muszą w Atenach i Sofii poskramiać zapal wojenny, a popierać nsiłowania pokojowe Turcji. Jak słychać, ministerstwo wojny poleciło komendzie III. korpusu urlopowanie wysłużonych żołnierzy z roku 1907.

Zwołanie parlamentu.

Ateny, 3 lutego.

Sesja Izby deputowanych będzie zamknięta, a Izba będzie 14 b. m. na nadzwyczajną sesję zwołana.

O uruchomienie Sejmu czeskiego.

(Tel. „N. Reformy”).

Praga, 3 lutego.

Na pełnym zgromadzeniu niemieckich posłów sejmowych, na które przybył także minister Schreiner i zastępcy wierno-konstytucyjnej większej własności, przedstawił p. Eppinger sprawozdanie z rokowań w sprawie uruchomienia Sejmu i oświadczył, że związek musi nadal postępować w myśl swej uchwały z 11-go września z. r., według której należy dążyć bez zastrzeżeń do jak najszybszego załatwienia narodowo-politycznych przedłożen. P. Eppinger zauważył, że według złożonych w toku rokowań przez obie grupy wielkiej własności oświadczeń, wykluczone jest zaskoczenie przez reformę regulaminu sejmowego i zalecił przyjęcie sprawozdania i postawione 21 stycznia przez kierownictwo związku wniosku.

Po dłuższej dyskusji, w której bez wyjątku wszyscy żądali wytrwania przy postawionych żądaniach i dotychczasowej taktyce, przyjęto jednogłośnie wniosek, jak i wniosek p. Pergelta o ponowne powołanie komitetu obstrukcyjnego w dawnym składzie.

Po katastrofie powodzi we Francji.

W ostatnim dniu ubiegłego miesiąca odetchnęli wreszcie Paryżanie, ciężko dotknięci klęską powodzi.

Ludwik Stasiak.

MALOMIESZCZANIE.

Powieść humorystyczna.

(Ciąg dalszy.)

— Ojz pan takiego tajnego masz mi mówić? — Dlatego nie powiem, że nie jesteśmy sami. Ukłono coś burmistrza, przeczenie, trwoga przez serce przeszła. I złość jakaś.

— Ja nie mam żadnych sekretów — rzekł z siłą.

— Ha! Jeśli pan sekretów nie masz, to mogę mówić i przy otwartych drzwiach. Mnie nie na tajemnicy nie zależy. Zależać może tylko panu.

— Idźcie panowie pod pipe. Wróci, drzwi zawał.

— Słucham.

Adwentowski usiadł, pomyślał chwilę, rzekł wreszcie:

— Pan wie, że sytuacja polityczna w mieście zupełnie się zmieniła.

— Wiem o tem.

— Zupełnie się zmieniła — rzekł z przekonaniem Cisek.

— I konstelacja stronnictw ułoży się zupełnie inaczej.

— Złoży się konstelacja zupełnie inaczej — zawołał z mocą Cisek.

— Dawna większość w radzie nie istnieje.

Drwiąco zapytał burmistrz:

— Do czego pan zmierzasz, panie Adwentowski?

— Chcę przedstawić panu konsekwencje.

— Bez pomocy pana zdaje sobie z tego sprawę — mówił ze śmiechem Gorzala. Pan mi nie mówisz żadnej nowiny.

— Cieszę się, że pan zupełnie świadom położenia.

— Przyszedłeś się pan cieszyć?

Rzekł z westchnieniem Adwentowski:

— Plakać mi się chce raczej.

— Tak jest! Nam się chce plakać — krzyknął Cisek.

Franciszek Gorzala zamyślił się.

— Półśłowa, rzekł, dotąd się szyszałem, radbym teraz słyszeć słowa. Mówcie panowie, co macie mówić. Odrazu do rzeczy. Prosto z mostu. Kawę na jawę. Do rzeczy panie Adwentowski.

— Czynię zadość pańskiemu żądaniu.

— Czego sobie pan życzy?

Wbił Adwentowski w burmistrza oczy...

— Żebyś pan zrezygnował.

Konsternacja, sensacja, popłoch. Zrazu był Cisek słowami ostatnimi jak obuchem w łeb uderzonym; połała się jednak natychmiast i krzyknął:

— Żebyś pan, panie burmistrzu, zrezygnował! Śmiech serdeczny, śmiech ogromny. Zanosili

się burmistrz od śmiechu, w którym sama szczęść była, w którym nie było cienia komedii:

— Ha, ha, ha! Ha, ha, ha!

— Śmiejesz się pan?

— Ha, ha, ha!

— Poczekam — rzekł Adwentowski — aż się skończy pańska wesołość. Śmiej się pan zdrowo, jak długo chcesz.

Mówił burmistrz rychtem śmiechu:

— Na krzesło burmistrzowskie macie apetyty?

Tak? Komuż się chce burmistrzem zostać? Panu, panie Cisek? Chcesz pan zostać burmistrzem?

— Chcę zostać burmistrzem.

— Przerwał okrzyk pan Cisek, bo nie wiedział, czy Adwentowski także mu zostać burmistrzem, czy też nie każe.

— Nie mam apetytu na krzesło burmistrzowskie, — rzekł Adwentowski.

— My nie mamy żadnego apetytu — zawołał z mocą Cisek.

— Jeśli nie macie, to o cóż wam się rozchodzi?

— O rzecz zasadniczą.

— Mianowicie...

— Pan nie masz w radzie większości.

— To cóż z tego? Czegóż to dowodzi? Będę burmistrzem bez większości. Czy mi nie wolno?

— Czy ustawa przewiduje, że burmistrz musi mieć większość?

— Ja wiem, że tego ustawa nie przewiduje.

— Wybrano mi burmistrzem na lat sześć.

— Jestem prezydentem lat trzy. Siedzieć będę jeszcze lat trzy. Jak długo mi się spodoba...

— Jak to się jednak innym nie spodoba?

— I tak zostanie.

Adwentowski zęby zacisnął.

— We wszelkich parlamentach, sejmach i zgromadzeniach, bez wyjątku, przewodniczący ustępuje, jeśli nie ma większości. Do pana wybory wielkim głosem przemówiły. Straciłeś grunt pod nogami. Byłem pewnym, że wyciągniesz z tego konsekwencje.

Zasnął się beczelnie Gorzala:

— Nie wyciągnę konsekwencji.

— I zostaniesz?

— Zostanę.

Skrzywiła się śmiechem twarz dyplomaty.

Mówi jakby sam do siebie:

— Sądziłem, że to pomoże.

— Jak pan widzisz, nie pomogło.

— Nic nie szkodzi. Jeśli jedno lekarstwo nie pomaga, bierzemy drugie. Jeśli gałgazi niedźwiedź nie poczuje, znajdzie się sosna cała. Wezmę inne lekarstwo i inny kij. Ale uczynię to jeno zmuszony... Zmuszony...

— O czym pan mówisz?

— Pytam się raz jeszcze, nie zrezygnujesz pan?

— Nie.

— Ha, jeśli pan nie chcesz zrezygnować dobrowolnie...

— Zmusisz mi pan?

— Kto inny pana zmusi.

— Rozumiem. Znam sztuczki i spos

Wiedeński Bank Związkowy

w Krakowie, Rynek gł., Linia A-B 44.

Kapitał akcyjny: 130 milionów koron.
Fundusze rezerwowe: 39 milionów koron.
Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy.
Przyjmuje wkłady w rachunku bieżącym i na

4% książeczki wkładowe
Większe kwoty wypłaca bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i waluty, przyjmuje zlecenia na giełdy krajowe i zagraniczne pod najdogodniejszymi warunkami.

Wiedeński Bank Związkowy
Atramentowy
Iskra
Pasta do ołówka

Panna
z dłuższą praktyką biurową, obznajomiona z prowadzeniem ksiąg handlowych, stenografią niemiecką i pisanie na maszynie, poszukuje zajęcia biurowego w miejscu. Zgłoszenia pod C. D. 318. poste rest. Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 1117 1 3

Wynagrodzenie
zgodnie z „Ustan.” przyjmują Administracja „N. Reformy”. 1118 1 2

Tow. Oświaty Lud. zakupi kilka używanych latarni projekcyjnych i przełoży do hist. pols. Ziemi św. i alkoholizmu. Kaskawe zgłoszenia przyjmuje J. Gańczarczyk, Zwierzyniecka 11. 1101

WIKTOR BARABASZ
skład fortepianów, pianin i harmonium,
poleca 119 27 2
najlepsze instrumenty
firm krajowych.
Wyłączne zastępstwo fabryk Bösendorfera, Ehrhara, Wirtha, Kottkiewicza. Zarazem najpraktyczniejsze krzesła do fortepianów.

Lokal na warsztat
od 1 marca do wynajęcia. Ul. Blich 28, wiadomość na I piętrze. 1113 1 3

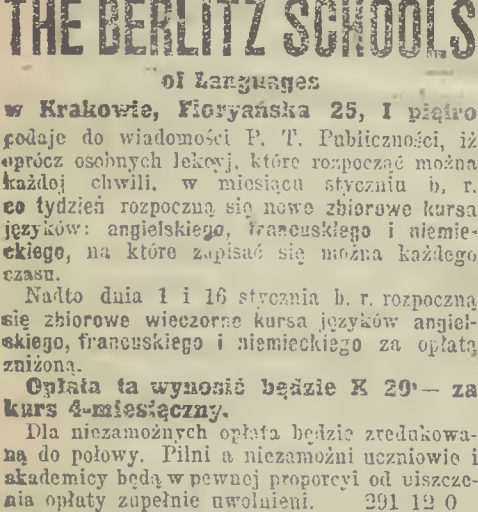
Leçons de français (paris.) après d'une dame de beaux. d'expert. II. Mały Rynek 2-e. Et. à dr. — Mieszkanie dla pań. 1114

Młody kawaler
wojskowy, z 4000 K majątku, ożeni się z panną, przystojną, mniej wykształconą, byle gospodarną, której rodzice lub opiekunowie wystarają się dla niego o posadę przy kolei. Rzecz traktuje seryo. Zgłoszenia z fotografią przyjmują Administracja „N. Reformy” pod znakiem „Dla brata”. 1119 1 2

Poszukuje się spółnika
z kapitałem 15 do 20.000 koron z czynnym udziałem lub bez, do poważnego i dobrze prosperującego przedsiębiorstwa w Krakowie.
Zgłoszenia listowne przyjmują Administracja „N. Reformy” pod „Rentowny interes 6090”. 1116 1 2

Mieszkanie
dla pp. studentów pod przystępnymi warunkami. Za troskliwą opieką reze. Adres: Czyska 1, I piętro, drzwi na wprost schodów. 1087 2 2

Wszystkoinstytut Danych Języków
dla pań i panów

THE BERLITZ SCHOOLS
of Languages
w Krakowie, Floryańska 25, I piętro
podaje do wiadomości P. T. Publiczności, iż oprócz osobnych lekcji, które rozpoczyna każda chwila, w miesiącu styczniu b. r. co tydzień rozpoczyna się nowe zbiorowe kursa języków: angielskiego, francuskiego i niemieckiego, na które zapisz się można każdego czasu.
Nadto dnia 1 i 16 stycznia b. r. rozpoczyna się zbiorowe wieczorne kursa języków angielskiego, francuskiego i niemieckiego za opłatą zniżoną.
Opłata ta wynosić będzie K 29— za kurs 4-miesięczny.
Dla niezamierzających opłata będzie zredukowana dla połowy. Filii i niezamierzających ucznia i akademicy będą w pewnej proporcji od uszczelnienia opłaty zupełnie uwolnieni. 391 12 0

Mięso pierwszej jakości!
Co dzień świeżo bita cielęcina lub wołowina wprost z pod noża i poledwica w 5 kg. koryszak 4 K. 3—4 kłuski kury lub pniały 6 K. wysoka jako towar bez zarzutu ku zadowoleniu. — S. Kneifer, Podwojewódzka Nr 7. 1108 1 10

Zamiast kapeli
służą moje najnowsze fonografy i gramofony, działające bez zarzutu. Dostarczam po najniższych cenach fabrycznych. Hanns Konrad, c. k. nadworny dostawca w Brück Nr 309 (Czechy). Fonografy z 2 walcami 9 K. Gramofony z 2 walcami 10 K. Gwarantuję 23 do 26 K. Załaduję mego oficju ilustrowanego głównego katalogu z 3000 odbitek za darmo, opłaconego. Wysyłka za zaliczką. Niema ryzyka! Wymiana dozwolona. 366 7 13

Kupię realność
w Krakowie lub w Podgórzu, hipotecznie obciążoną, wolną od podatków, bez pośrednictwa. Zgłoszenia pod Edwarda poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 1115 1 3

Apteka w Zmigrodzie
poszukuje aspiranta lub asystenta. 1106 1 3

Pensjonat „UKRAINA”
Kraków, Karmelińska 46.
Ceny umiarkowane. 798 7 14
Obiady po 1 kor. 60 hal.

Ucznia
do praktyki aptekarskiej poszukuje od 1 marca b. r. K. Marianowski, aptekarz w Zabnie (koło Tarnowa). 923 5 6

Znakomita herbata z wieży
wszędzie w kraju do nabycia
SZARSKI i SYN
w Krakowie.
Rok założenia 1853. 121 7 0

ZNAM OCHRONNY
SZARSKI i SYN
w Krakowie.
Rok założenia 1853. 121 7 0

Z kilkoma tysiącami ewentualnie czystą hipoteką, w której realności, przyjmuję mężczyzna w wieku jakiegokolwiek a solidne współpracownictwo. Zgłoszenia pod „Kapitał w walcie koronowej” poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego Nr 721. 721 10 10

SZAMPANT
TORLEY
MAURICY LUSTIG — LWÓW.
Zastępca na Galicję i Bukowinę.

Kto nie wie
co ma kupić dla swoich na podarunek ślubny, imieninowy lub okolicznościowy, niech przejrzy mój główny katalog z 3000 odbitek, w którym każdy znajdzie coś stosownego, a który na żądanie wysyła się każdemu za darmo, opłacony. C. i k. nadworny dostawca Hanns Konrad, Brück Nr 331 (Czechy). 391 6 13

Pożyczki 503 14 14
dla P. T. urzędników państw, prywatnych, oficerów, adwokatów, notariuszy, lekarzy, inżynierów, księży, profesorów, nauczycieli i straż skarbowej do najmożliwszej wysokości na 80 lotnia spłaty, załatwia za konduktem i bez informacji w sprawie ubezpieczenia na życie udziela ustnie lub piśmie Reprezentacya Reasurans-Verelien. Lwów, Kopernika 28, II p.

Wagę odtuszczonej do celów chirurgicznych, „sznurów” do celów opatrunkowych i przemysłowych.
Wagę kolorową do opakowania biżuterii.
Opatrunki chirurgiczne, szatki i szczytki opatrunkowe.
Wyprowadza dla rodziców i później zestawienie według wskazań prof. Dra Wł. Rybickiego ze Lwowa wyrabia 99 15 0

Fabryka opatrunków chirurgicznych „UIS”
(Mra M. L. Dobrowolskiego)
w Podgórzu — Krakowie i we Lwowie Czarnieckiego 6.
Znak ochronny na opatrunkach chirurgicznych czerwony krzyż z literami w posrodku M. L. D. i tylko takie przyjmować z aptek i składów aptecznych jako wyroby krajowe.

!! Baczność kłuski !!
Zamiast K 120 — tylko K 80!
Dla reklam celom rozpowszechnienia mego w tym sezonie 200 nowych rowerów tyrolskich modeli 1910 z dziewczęcymi łódkami eleg. budowy, ze świeżymi gumami z 3-letnią gwarancją, w komplecie zamiast K 120 — po K 80 — z wolnobieżem „Torpedo” K 95. Lampy acetylenowe K 3, para pedałów K 3, łańcuchy K 2-90, świeże silne płaszcze K 5, 6, 7, 8, weże K 3-50, 4, 5. Wszelkie inne dodatki po cenach hurtowych. Reparaty, emaliowanie i naklewanie własnych warsztatów sumienie i tanio. Wysyłka za zaliczką. Na rowery zadatek K 20. Sprzedaż na raty wykluczona. ! Specjalny katalog darmo i opłatnie! Skład fabryczny firmy polskiej A. Weisberg, Wiedeń, II, Untere Donaustrasse 23 B. 1023 1 0

Bieliznę stołową
białą i kolorową.
(Na zamówienie z tkaninami herbami lub monogramami).
Krajowe płótna korezyńskie
jakież śląskie i irlandzkie, 180 5 0
Ręczniki, ściereki i maglowniki
poleca w ogromnym wyborze i po cenach najniższych:
Marya Prauss, Kraków, Rynek 7.

Jabłka i gruszki tyrolskie. „Calville” francuskie. Winogrona słodkie. Mandarynki, Pomarańcze malinowe. Ananasy świeże. Kompoty. Owoce francuskie: Fruits glaces assortis. Bakalie poleca
A. Nawolka
c. k. Dostawca Dworów w Krakowie.

Dzierżawa.
Piekarnia parowa, firma stara i renomowana, zaopatrzona we wszelkie najnowsze konstrukcyjne maszyny, w wodociąg, gazowe i elektryczne oświetlenie, w dom mieszkalny, stajnię itd. jest z powodu cofnięcia się od prowadzenia przedsiębiorstwa korzystnie do wydzierżawienia. 1038 2 3
Maurycy Neumann, Biała koło Bielska.

MYDŁO
MARKA OCHRONNA
z KRAKUSEM
--- Najlepszym jest tylko mydło z Krakusem ---
i karawanowe z fabryki ---
S. Rożnowskiego w Krakowie.
135 13 0

Optyk i mechanik, M. Zwilling
Kraków, ulica Sławkowska 1. 4.
poleca najtaniej ewikery, okulary, lornetki ręczne, binokle teatralne, polowe, termometry, dzwonki elektryczne i warsztat reperacyjny. 251 13 0

„Kalo-Oibrator”
przyrząd usuwający szybko i radykalnie zmarszczki i złą cerę — działa przeciw bezsenności, wypadaniu włosów, bólu głowy, gardła, żołądka, gościowi, chorobie serca i w. i. — Broszury ilustr. darmo
T. Armatys
Optyk i Mechanik
Kraków — pl. Maryacki 3.
Okulary — binokle najmodniejszych systemów wykonuje b. dokładnie, szybko i tanio.
Zakładam dzwonki elektr. i telefony. 190 12 0

Skład fortepianów i pianin ZYGMUNTA RABY
KRAKÓW, ULICA ŚW. JANA 1. 13
Sprzedaje i wypożycza najtaniej (także na raty).
Wyłączne zastępstwo c. k. fabryk Braci Stigl w Wiedniu.

Prawdziwe rosyjskie obcaszki gumowe
PROWODNIK
najlepsze w świecie !!!
Generálny kontrahent
HERMANN HIRSCH, Wiedeń, VII, 3.
znakiem GWIAZDY.

Herbata z Brodów
Od dawna dawna z swej dobroci i zapachu znaną prawdziwą
Herbatę rosyjską
zbiórka majowego, poleca handel 10 100
W. ADAMOWICZA
w Brodach na pograniczu rosyjskim
1 funt „Familielnej” bardzo dobrej . . . . . K 2-80
1 funt „Melange de Moskou” w oryg. opak., najlepszej 5—
1 funt „Imperial” cesarskiej, w oryginalnym opakowaniu 7—
1 funt „Okruchoń”, z najlepszymi herbat kwiatowych 2-40
Kawa Ceylon palona gorącym powietrzem 1/4 kg. K 1-60 i 2-20
Bullon woliński 1 kilo . . . . . K 6-40

P. Studentom i P. Akademikom
daje obługę w zakres fryzjerstwa wchodzącą o 80% taniej. P. Abonenci dostają osobne skrytki i przybory do toczki. M. Radeł, fryzjer. Szpitalna 40, vis a vis Teatru i Wielopole 12. 934 4 5

Poszukuję dzierżawy
od 300 do 700 morgów z gorzelnią lub bez, z odpowiednimi budynkami, w pobliżu kolei i miasta. Zgłoszenia: Józef Janiszewski, Kraków, ulica św. Tomasz 1. 18. 1098 2 5

Panienki
uczestniczące do szkół znajdują wygodne umieszczenie. Cena przystępna. Fortepian na miejscu. Ul. Felicyanek 15, II piętro, drzwi na prawo. 1077 2 2

Monaco-Condamine.
Hotel Pension Anglaise w pięknym położeniu z całym komfortem urządzony. Ogrzewanie centralne, światło elektryczne, doskonała kuchnia. Ogród. Cena od 8—11 franków wraz z utrzymaniem i obsługą. 1043 3 15

I. wiedeński koncesjonowany zakład używanych pojazdów i wpręż
ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, pokryte jedno i dwukonne kuczerfaktony wszelkiego rodzaju, lekkie kabriolety, rowny i t. d. Kupują też całe urządzenia rozebranych pojazdów za gotówkę lub przyjmują w komis Karol Fischer Wiedeń, II, Pratersstrasse 76, Hotel Nordbahn. Tel. 90107. 53 14 0

Grzyby suszone
tegoroczne, jasne, 1 kg. 4 K, ciemne 1 kg. 3 K, przy odbiorze 5 kg. opłatnie, wysyła za zaliczką. Tomasz Chaloupka, Světec u Biliny (Czechy). 254 15 0

Pełny i piękny biust
nadaje na pewno i na zawsze mój wypróbowany przeżmnie samą i od 12 lat używany ze skutkiem środek Pani M. Mlek, Ofotuniec II. Proszę zwrócić się do mnie z zautaniem, jako do kobiety kobiety. Nie używam krzykliwej reklamy, lecz pisemnie ręczę, jako jedyną właścicielką wynalazku, za skutek w każdym wieku. Listy tylko z ciekawości niepożądane. Na odpowiedź załączę 2 marki po 10 h. Wysyłam stałe do najsłynniejszych artystek i pań z wysokiej szlachty. 619 9 12

Wapienniki Szafary i Rogożnik
na Podhalu — firmy

Wł. Dudziński, Nowotny i Sku
w Nowym Targu,

dostarczają do wszystkich stacji kolejowych najlepsze i najwydatniejsze wapna skaliste i nawozowego.
Analizy chemiczne wykazały, że wapno nasze przewyższa wszelkie istniejące wydajnością i najszybciej się gasi, przyjmując przeszło trzykrotną ilość wody. 392 3 3
Produkcyja roczna 1200 wagonów.

Z wdową
młoda, bezdzietna (lub z jednym dzieckiem) ożeni się przystojny, bezdzietny wdowiec (45 lat), c. k. urzędnik, z dochodem stałym do 9 tysięcy koron. Listy dla: „Korczaka” poste rest. Kraków, za okazaniem kwitu inserat. 938 3 3

Właściciel cegielni maszynowej w okolicy zamożnej, celem rozszerzenia swego zakładu poszukuje

spółnika
z kapitałem 20 do 30.000 kor. Zgłoszenia listowne przyjmują Administracya „Nowej Reformy” pod 935. 935 5 0

Rzadka sposobność
do założenia nowej fabryki mechanicznej w celu wyrobu artykułu, który się dotychczas sprowadza z zagranicy za przeszło 50 milionów kor. rocznie, poszukuje przedsiębiorcę, który sam posiada większy kapitał, spółnika z majątkiem 100 do 150.000 kor. Rentowność zapewniona. Informacyi udziela oświadczenie Natan Scheuer, Kraków, Zielona 11, w soboty i niedziele od 12 do 3. 901 2 10

PATENTY
wydajmy we wszystkich państwach
inżynier S. DZBAŃSKI
przez c. k. Rząd mianowany i zaprzysiężony rzecznik patentowy.
Wiedeń, VII., Lindengasse 2. (Telefon 6682).

Paczki i chrust
codziennie świeże
ADAMA PIASECIEGO
w Krakowie 166 23 0
ul. Długa 12 — ul. Floryańska 2.

Kanapa dywanowa
do sprzedania, Poniatowskiego 10, I piętro, przed południem. 1104 3 3

Handel korzenny
połączony z wyszynkiem, od lat przeszło 20-letni, przy ulicy Długiej 1. 33 z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość na miejscu. 1112 2 3

Rodowita Niemka
udziela lekcji literatury, gramatyki i konwersacji. Wiadomość: Nicaia 7. I p. 1099 2 2

Poszukuje
jakiej posady biurowej lub do sklepu z małym wynagrodzeniem. Mówię bardzo dobrze po polsku i po niemiecku. Zgłoszenia: „Emilia” poste restante Kraków. 1100 2 3

Proszę przejrzeć
w razie potrzeby przedmiotów użytkowych i na podarki wszelkiego rodzaju mają obficie ilustrowany katalog główny z 3000 odbitek, który na żądanie wysyła się natychmiast za darmo, opłacony. C. i k. nadworny dostawca Hanns Konrad, w Brück Nr 328 (Czechy). 363 7 13

Fortepian
do sprzedania, Retoryka 10, I piętro. 856 6 6

Rydzę kłuszone
5 kg. za 4 kor., franco wysyła Czernikowa, poczta Uście Ruskie. 1071 2 5

Miód! Miód! Miód! Deserowy, kuracyjny, twardy K 680, gęsto płynna patoka (arytas miodobórów) K 730 za 5 kg. franco. Własne paszki! Przeważnie sprzedają miód sztuczny, fałszywany. Ostrożnie! Korzeniewicz, em. naucz. lwanczany. 909 9 10

Poszukuję do kupna
rentownej, dobrze zbudowanej, wygodnej kamienicy, blisko śródmieścia w Krakowie. Zgłoszenia listowne: Kraków, Krupnicza 20, II p., na lewo. 1030 4 4

Obiady konkurencyjne
prywatne od 70 hal. wwyż. — Ulica Długa 21 II piętro. 991 6 15

Stara garderoba męska i damska i futra — kupuje po najwyższych cenach. S. Katzner, Kraków, ul. Dietlowska 77. 725 9 15

Odtłuszczająca herbata Graciosa
dla osób wielkiej tuszy. Usuwa nadmiar tłuszczu ludzkiego, mając przytem własność orzeźwienia i odmłodzenia organizmu. Cena 3 K.

Kapiele ziołowe aromatyczne
odświeżają wonnie organizm ludzki, a przez swoją zawartość soli jodowych oczyszczają krew i wzmacniają system kostny. Cena 1 K.

Krem borasonowy
gładzi, wydelikata i wybiela już po 2-dniowym użyciu szorstkie, popękane i czerwone ręce. Cena 1 K. Mydło borasonowe 70 hal.

Pastyłki piersiowe
usuwają szybko kaszel, chrypke i zaflegmienie. Cena 70 hal.

Proszek na odwłoszenie
usuwa w 5—10 minutach zupełnie bezboleśnie i nieszkodliwie każde uwłosienie na twarzy i rękach. Cena stoika 2 K 50 hal.

Wyłączny skład w aptece pod 238 23 50
„BIAŁYM ORLEM”
Kraków, Linia A-B Nr. 45.

Widokówki ze Wschodu
w artystycznym wykonaniu o przepysznej dobru barw. Nadają się szczególnie do nanki poglądowej i dla zbieraczy. Z najpiękniejszymi widokami Rzymu, Indyi, Egiptu, Palestyny, morza Śródziemnego, Wschodu, wybrzeży dalmatyńskich, daleki obraz z życia ludów wschodnich w sercach do siebie należących po 6 sztuk opłatnie po otrzymaniu 55 h. 10 rozmaitych ser. po 6 sztuk — 60 sztukom za zaliczką 4-50 K. Zamówienie najlepiej uskutecznić na osobu przekazan. C. i k. nadworny dostawca Hanns Konrad, Brück Nr 323 (Czechy). Główny katalog z 3000 odbitek na żądanie za darmo, opłacony. 378 3 4